

Sebranické noviny

NOVINY OBCE SEBRANICE

*** Duben 2021 * 23. ročník * číslo 4***

Z jednání ZO

**Veřejné zasedání dne 15. 3. 2021
Přítomno bylo 7 členů ZO.**

ZO schválilo:

- dotaci na domovní ČOV pro p.p.č. 262/3 v KÚ Pohora v obci Sebranice. Dotace bude vyplacena ve výši 50 % předložených výdajů a maximálně do výše 25 000,- Kč.
- dodatek č. 3 ke smlouvě č. O-41/2019 na zajištění svozu, třídění, recyklace a odstranění komunálního odpadu. Dodatek je uzavřen mezi Obcí Sebranice, 569 62 Sebranice 30, IČ 00277339 a společností Technické služby Hlinsko, s.r.o., Srnská 382, 539 01 Hlinsko, IČ 25951611.
- konání táborů v obci Sebranice v roce 2021 v měsících červenec a srpen.
- Dohodu o ukončení smlouvy o poskytnutí právní moci.
- umístění z-boxu v blízkosti prodejny Qanto a schválilo uzavřít smlouvu mezi Obcí Sebranice, 569 62 Sebranice 30, IČ 00277339 a Zásilkovnou s.r.o., Lihovarská 1060/12, Libeň, 190 00 Praha 9.
- zpracovat projektovou dokumentaci pro vydání společného stavebního povolení na základě cenové nabídky vítězného návrhu pro projekt na „Obnovu zdravotního střediska Sebranice č. p. 32“ v obci Sebranice za cenu 342 000 Kč.

ZO rozhodlo:

- že fasáda zádveří zrekonstruované MŠ bude minimálně o dva odstíny světlejší u cihlové barvy a preferuje, aby větší plocha byla v bílé barvě a zrekonstruovaná budova mateřské školky v barvě cihlové jako zádveří.

ZO vzalo na vědomí:

- Oznámení o konání revize údajů katastru nemovitostí v KÚ Pohora, Kaliště, Sebranice v obci Sebranice u Litomyšle. Revize potrvá od 10. 5. 2021 do 10. 12. 2022. Revizí budou zjišťovány změny a ověřován dosavadní stav předmětů katastru nemovitostí, jak to vyplývá z ustanovení § 43 vyhlášky č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška).
- nabídku na koupi staršího vozu hasičské cisterny pro jednotku SDH.

Lenka Karalová, starostka obce

Pozvánka na veřejné zasedání ZO

**Zveme občany
na veřejné zasedání ZO,
které se koná**

**v pondělí 19. 4. 2021 v 19.00 hodin
v zasedací místnosti Obecního úřadu.**

Lenka Karalová, starostka obce

Čipování popelnic 16. 4. 2021

Vážení občané,
jak jsme již psali v březnových Sebranických novinách, v prosinci 2020 byl schválen nový zákon o odpadech. Reaguje tak na již neudržitelný stav, kdy téměř polovina komunálních odpadů v zemi je ukládána na skládky. Nová legislativa nutí obce i nás všechny k maximálnímu využívání odpadů, zlepšení jejich třídění a recyklaci využitelných materiálů. Postupně se totiž bude navyšovat cena za tunu komunálního odpadu ukládaného na skládky, a naopak se v jednotlivých letech bude snižovat limit pro množství odpadu připadajícího na obyvatele a ukládaného na skládku. Do roku 2030 musí ČR recyklovat o třetinu více odpadu než v současné době, a začne také platit úplný zákaz skládování recyklovatelných odpadů. Více než kdy jindy tedy bude platit, že „nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne“. Z těchto důvodů musí jednotlivé obce nejpozději v letošním roce přehodnotit a příp. upravit svůj systém odpadového hospodářství. Z tohoto důvodu naše obec, stejně jako další obce sdružené ve svazku obcí Hlinecko, přistupuje k **zavedení evidenčního systému odpadových nádob**. Je nutné získat lepší přehled o počtu a objemu nádob obslužených při jednotlivém svozu.

Jako první k evidenci přicházejí na řadu **popelnice (plastové a plechové) na směsný komunální odpad užívané občany**, (nikoli podnikateli). **Upozorňujeme, že nádoba neoznačená číslem popisným (nebo evidenčním), nemůže být očištěvána** a v následujícím období ani svážena. Má-li domácnost odpadových nádob více, budou očištěvány všechny; doporučujeme však **přehodnotit, zda vše, co ve sběrných nádobách končí, je opravdu směsným komunálním odpadem**. Dle všeobecné praxe i z jiných obcí a měst se počítá 1 nádoba pro 4 osoby (a to dokonce při 14denním svozu).

V pátek 16. dubna 2021 budou pracovníci Obce Sebranice označovat odpadové nádoby čipem. Vlastníky nádob (označených číslem popisným) tedy žádáme, aby popelnice po jejich výsypu v den svozu neuklízeli a počkali, až budou očištěvány.

Pokud jde o podnikatelské subjekty (tj. osoby fyzické či právnické), ty by měly mít uzavřenou smlouvu na svoz odpadu z provozoven přímo s Technickými službami Hlinsko a označení nádob čipem či samolepkou by měly řešit přímo tam (kontakt: Vendula Danielová, 469 326 558, 777 915 970, e-mail: danielova@tshlinsko.cz).

Společenská kronika

Všem jubilantům, kteří v dubnu oslaví své narozeniny, srdečně blahopřejeme:

Jan Šimek	83 let
Vítězslav Schober	75 let
Václav Pavliš	75 let
Pavel Kopecký	65 let
Josef Vomačka	60 let
Božena Havranová	55 let
Miroslav Votřel	50 let

*„Je jenom jedna cesta
za štěstím,
a to přestat se trápit tím,
co je mimo naši moc.“
Epiktetos*

**V březnu se narodil Petr Jeleček.
Rodičům gratulujeme!**

Přání k Velikonocům

Drazí,
prožijte období velikonoční
v radosti a lásce
s lidmi Vašemu srdci blízkými.
*Přeji zastupitelé
a zaměstnanci obce Sebranice*

Hlavními symboly Velikonoc jsou:
VEJCE – KRASLICE – z vejce se rodí nový život a je potravou
POMLÁZKA – z živých svěžích prutů
MLÁDATA – kuřátka, beránek
TRADIČNÍ POKRMY, které dodávají sílu
LIDSKÁ POSPOLITOST

Pravidelný svoz odpadů

Duben 2021
Popelnice: 2. 4., 16. 4., 30. 4.
Plasty: 19. 4.
Papír, olej, plechovky: 30. 4.

Co se děje v obci?

Probíhající rekonstrukce Mateřské školy

Foto: M. Štrup 4x

Pokračují práce na rekonstrukci bazénu na koupališti

Foto: L. Karalová 4x

Co se děje v obci?

Prořezání tují na fotbalovém hřišti

V minulých dnech proběhlo zkrácení a prořezání tují okolo fotbalového hřiště.

Chtěl bych tímto poděkovat za pomoc při likvidaci všem, kteří se na tomto podíleli: zaměstnanci obce, členové TJ Sebranice, fotbalisti...

Jiří Patočka

Foto: L. Karalová 2x

Co se děje v obci?

Děkuji Vám všem dobrovolným hasičům, kteří se zúčastnili vyhlášené brigády. Oceňuji přístup i naší mládeže, zvláště pak kluků Nagyových. Všichni jsme v minulých dnech pomáhali jak při prořezávce stromů na jablonové aleji, tak i při rovnání dřeva na vazbu na akci „Stavební úpravy zázemí pro volnočasové aktivity u Mikulášku“. Bylo to příjemné setkání nás všech při společné práci.

Miroslav Kopecký

Foto: SDH

Poděkování

Touto cestou přijmeme poděkování za dobrovolnou práci při zvelebení naší obce. Ať to je záchrana dřevin na alejích, na hřišti, ať je to práce při uklidu dřeva na naše společné další tvoření, ať je to práce s dětmi, ať je to energie vložená do vedení všech našich spolků.

Velmi si vážíme Vašeho času, energie, které jste tomu všemu věnovali a věnujete. Pomáháme sobě a vy jste příkladem svým dětem, které se společně s vámi těchto aktivit také zúčastňují. Děkujeme. Děkujeme. Děkujeme.

SEBRANICE SAMI SOBĚ!

Zápis do MŠ Sebranice

Zápis do Mateřské školy Sebranice pro školní rok 2021/2022

proběhne **5. 5. 2021** v době **od 9.00 do 17.00 hod.**

Vzhledem k současné situaci a nařízení vlády bude zápis probíhat bez dětí a za splnění hygienických předpisů, v časových intervalech.

S sebou si, zákonní zástupci, přineste:

- rodný list dítěte
- očkovací průkaz dítěte
- občanský průkaz zákonného zástupce

Pro objednání času zápisu volejte telefonní číslo 732 256 020.

Žádost mohou zákonní zástupci doručit také distanční formou, a to v době od 2. do 16. 5. 2021:

- do datové schránky školy,
- e-mailem s elektronickým podpisem zákonného zástupce,
- poštou (rozhodující je datum podání na poštu).

Jana Mokřejšová, ředitelka MŠ Sebranice

Obnova zdravotního střediska

Na podzim loňského roku obec Sebranice vyhlásila architektonickou soutěž s názvem „Obnova zdravotního střediska č. p. 32 v obci Sebranice“. Soutěž byla vyzvaná, jednofázová, návrhy byly odevzdány i hodnoceny anonymně. Obec oslovila 4 architektonické kanceláře, finální návrhy odevzdaly 2 z nich.

Zastupitelstvo obce na svém zasedání v únoru letošního roku vybralo, na základě doporučení hodnotící komise, vítězný návrh architektů Ing. arch. Víta Kalvody a Ing. arch. Františka Košňara. Jejich návrh počítá s rekonstrukcí stávající budovy a novou přístavbou v místech stávající přístavby s dvorkem. Projekt obsahuje byty (5x), občanskou vybavenost (ordinace dětského i praktického lékaře, poštu) a 3 komerční prostory (pro služby jako je např. kadeřnictví, kosmetika, výuka jazyků apod.) včetně potřebného zázemí. Veškerá veřejná vybavenost a služby se nachází v INP a jsou bezbariérově přístupné.

Vítěznou architektonickou studii si můžete prohlédnout na následujících stranách. V tuto chvíli již probíhají práce na projektové dokumentaci pro získání stavebního povolení. Samotná realizace tohoto záměru je velkou měrou závislá na vypsání dotačních titulů, nicméně při velké míře štěstí by práce na zdravotním středisku mohly začít ještě v letošním roce. Protože budova zdravotního střediska není v dobrém stavebně technickém stavu, přejme si, aby rekonstrukce započala co nejdříve.

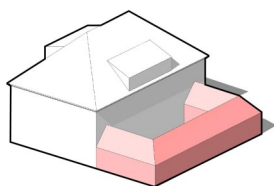
Ing. Arch. Vít Kalvoda

Obnova zdravotního střediska

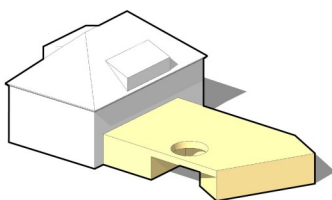

KONCEPČNÍ SCHÉMATA ETAPIZACE

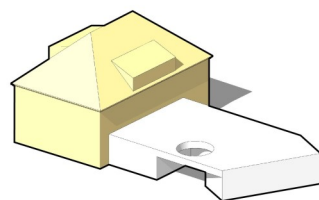
FAZE 00
DEMOLICE STÁVAJÍCÍ PŘÍSTAVBY

FAZE 01
NOVÁ PŘÍSTAVBA
PŘESUN ORDINACE A POŠTY

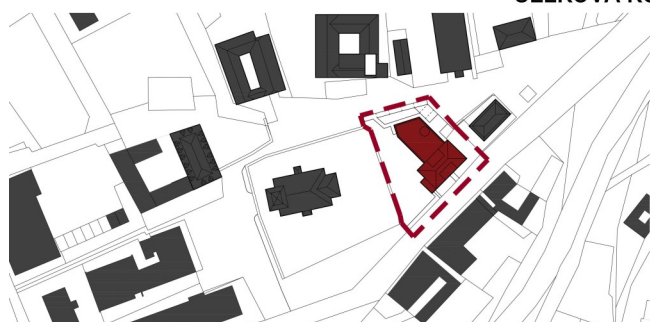
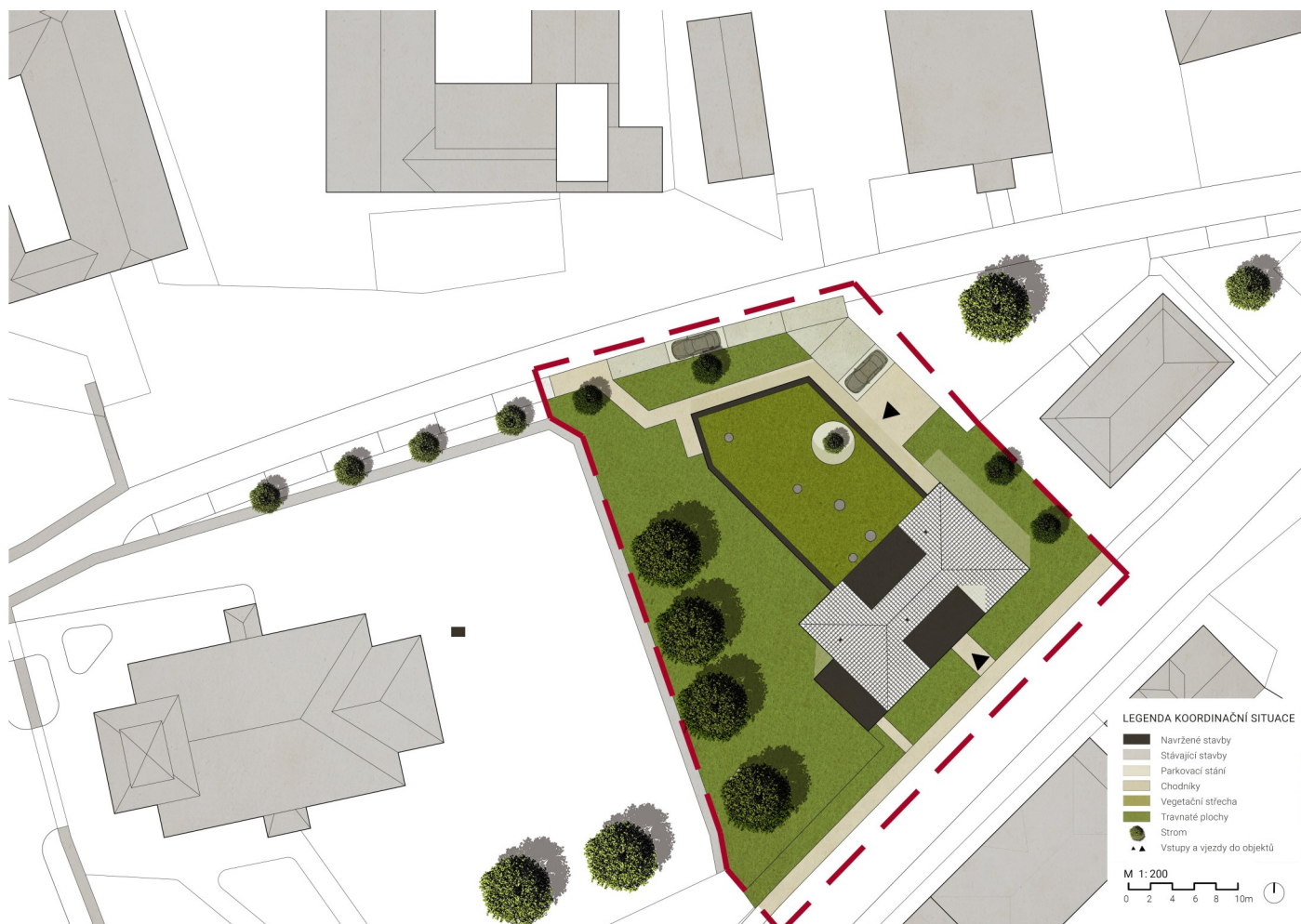

FAZE 02
REKONSTRUKCE STÁVAJÍCÍ BUDOVY

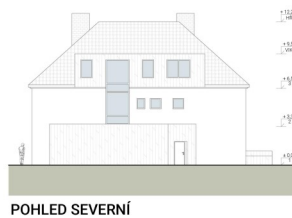
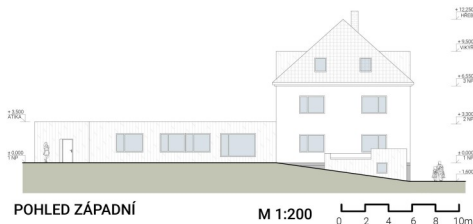
OBNOVA ZDRAVOTNÍHO STŘEDISKA

Obnova zdravotního střediska

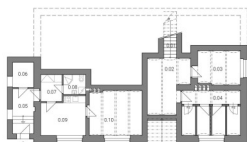
Koncept tohoto návrhu vychází ze skutečnosti, že řešený objekt je **jednou z nejdůležitějších veřejných staveb v obci** a významně utváří genius loci daného místa. Se zamýšlenou rekonstrukcí a dalším využitím objektu by jeho význam ještě narostl.

Nejvýraznější změnou je odstranění stávající přístavby s dvorem a její nahrazení novou jednopodlažní přístavbou s vegetační střechou. Zde se nachází ordinace praktického lékaře s kompletním zázemím, pošta, komerční prostor a veřejné wc. Stávající budova zůstává bez výrazné změny. Nové střešní vikýře jsou na místech původních a umožní lepší využití celého podkrovní pro pohodlné bydlení. Okolní zahrada je ponechána klidovou, protože je do ní přímý výhled z ordinací a čekáren, jeví se to jako nejlepší řešení.

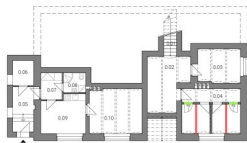

OBNOVA ZDRAVOTNÍHO STŘEDISKA

Obnova zdravotního střediska

1PP NÁVRH

1PP ÚPRAVY

PŮDORYS 1PP		
LEGENDA MÍSTNOSTÍ		
OZN.	NÁZEV	m ²
0.01	SCHODIŠTĚ	4,4
0.02	SKLEP	14,8
0.03	TECHNICKÁ MÍSTNOST	11,1
0.04	ULOŽIŠTĚ KŘÍŽE	19,3
SPOLČENÉ PROSTORY CELKEM		
0.05	ZADVĚŘÍ	7,5
0.06	SKLAD	3,9
0.07	CHODBA	4,2
0.08	KOUPELNA	3,3
0.09	SPOLČENÝ OBYTNÝ PROSTOR	11,9
0.10	POKŮJ	17,3
2+44	BYT Č. 1 CELKEM	48,3 m ²

Jabloňová alej z Pohory na Vysoký Les

Na katastru obce Sebranice stojí dnes řada solitérní či skupinové veřejné zeleně. Jedním z nejrozsáhlejších a nejkompaktnějších celků je jabloňová alej táhnoucí se v délce 2 615 m podél silnice z Pohory na Vysoký Les (obr. 1). Ta se z kraje tohoto roku dostala do existenčního ohrožení a je tak na místě podrobněji pojednat o její minulosti a snad i budoucnosti a obecném významu alejí v krajině.

Obr. 1: Jabloňová alej v plném květu; foto: M. Čermák

Zmíněná alej původně obsahovala přes 500 stromů usazených v desetimetrových rozestupech podél silnice z Pohory od mechanizačního střediska na Vysoký Les. Osazena byla v 60. letech 20. století v souvislosti se stavbou nové silnice, jejíž potřeba vyvstala po scelování pozemků a rušení úvozových cest a mezí v 50. letech (obr. 2). O její výsadbu se zasadili a také se na ní podíleli občané Pohory a Vysokého Lesu. Terénní úpravy pro tvorbu nové cesty proběhly již v březnu roku 1960, avšak vybudování finančně náročného zpevněného povrchu nejprve štetováním trvalo minimálně do roku 1967. Asfaltový povrch byl vytvořen snad až na začátku 70. let. Scelování pozemků bylo velmi drastickým zásahem do charakteru i fungování venkovské krajiny a téměř nikde nedošlo k navrácení do původní podoby, nehledě na dopad společenských.

Obr. 2: Průběh aleje vyznačený na ortofotomapě z roku 1952 před scelováním pozemků. Zdroj: geoportal.gov.cz

Dnes alej vlastnický náleží z jedné části (od mechanizačního střediska po „státní“ silnici č. 360) obci Sebranice. Druhá část (od silnice č. 360 až po osadu Vysoký Les) patří Správě a údržbě silnic Pardubického kraje. Některé ze stromů v průběhu let uhynuly, a to zvláště směrem k Vysokému Lesu. Vzniklé mezery byly částečně doplněny mladšími stromy, ale nikoliv v plné míře. V dnešní době tak alej tvoří celkem 265 stromů. Jde o jabloně různých odrůd štěpované na semené podnože. Hlavní odrůdovou kostru tvoří otužilá jablona Strýmka doplněná jabloní Boskoop a Matčino.

V průběhu měsíce února vyvstala potřeba pokusu o záchranu a ošetření aleje, která byla vyvolána oznámením společnosti ČEZ, a. s. o kácení stromů zasahujících do ochranného pásma elektrického vedení podél severní strany aleje z Pohory na Vysoký Les. S vidinou nejistého výsledku byly uspořádány dvě dobrovolné brigády o sobotách 20. a 27. února (obr. 3 a 4). První z nich se zúčastnilo 15 a následně dokonce 25 brigádníků z řad zahrádkářů, hasičů a dalších dobrovolníků. Celkem bylo prořezáno přes 125 stromů na severní straně aleje přiléhající přímo k elektrickému vedení. Tím bylo kácení úspěšně odvráceno a alej tak může ve své celistvosti zůstat stát i nadále. V dalším plánu je provést ošetření stromů, které nebyly pro-

řezány při dobrovolné brigádě, a do mezer po chybějících jedincích dosadit kolem 220 stromů (při zachování desetimetrových rozestupů mezi stromy).

Obr. 3: Prořezávka stromů 20. února 2021

I po těchto zákrocích bude alej vyžadovat průběžné ošetřování. Je to však poměrně malá cena za všechny přínosy, které je schopna nabídnout naší krajině a potažmo nám samotným. Při jejím zachování zůstane v krajině výrazný estetický prvek, plnicí zároveň i mnoho praktických funkcí. Mimo jiné zabraňují aleje a stromořadí větrné i vodní erozi okolních polí. To přináší několik výhod – snižuje se prašnost, nedochází k tak rapidnímu úbytku úrodné orníční vrstvy, dochází k efektivnímu zadržování vody v krajině. Také v opačném směru přináší přítomnost vzrostlých stromů nesporné výhody – zachycují množství škodlivin z okolní automobilové dopravy a zabraňují přenosu hluku směrem k zástavbě okolních obcí. Dokonce mohou přispívat k bezpečnosti silniční dopravy.

Nehledě na to, že se v okolí samotné aleje vytváří příjemnější mikroklima, které prospívá nejen nám, pokud se zde nacházíme, tak také silnicím, které nejsou pod korunami stromů vystaveny extrémním teplotám a teplotním změnám. Toto prostředí pak taktéž pomáhá v krajině zvyšovat biodiverzitu (rozmanitost živočišných i rostlinných druhů). A přestože bychom našli funkce, které již dnes nejsou valně relevantní – jako například že v dřívějších dobách byly plody stromů vysázených podél cest k dispozici procházejícím pocestným či vojskům – pro hmyzí či ptačí populace tuto funkci nikdy neztratily. Nemluvě o možnostech, které přinášejí těmto zvířecím druhům jako místa úkrytu či hnízdní.

Z psychologického hlediska souvisí vysazování alejí s lidskou potřebou vymezení prostoru, proto jsou aleje velmi starobylým prvkem v naší krajině. Objevují se od starověku tam, kde vyvstává potřeba kulturně upravit (polidštit) okolní krajinu, ale současně zachovat cosi divokého, přirozeného. Aleje vznikají tam, kde je nutné ukázat směr či správnou cestu. Nasměrovat člověka od obydlí k sakrálnímu místu či místu obživy, tudíž k naplnění základních životních funkcí i duchovních potřeb. Aleje zároveň vytváří hranice, jimiž od sebe oddělují jednotlivé prvky krajiny. Jsou významným krajinným prvkem, kterým se vracíme k přírodě, ale současně do něj promítáme vlastní kulturu. Aleje oddělují i spojují.

Autoři článku: Matěj Kmošek a Michaela Zelíková

Obr. 4: Prořezávka stromů 27. února 2021; foto: L. Kmošková 2x

Pokračování z minulého čísla Sebranických novin.

Ještě v tomto vydání navštívíme sídla při hranicích s Polskem. Nejdříve zavítáme do Osoblahy, která leží v Osoblažském výběžku. Ves byla založena roku 1233, již roku 1251 byla povýšena na město. Uvádí se tady existence gotického hradu a renesančního zámku včetně zbytků opevnění. Přelomovými událostmi byly v 18. století válka o dědictví rakouské, a po jejím skončení roku 1742 ztráta většiny území Slezska ve prospěch Pruska a stanovení nových hranic, zhruba shodných s dnešními. Obec byla téměř zničena v roce 1945 při přechodu fronty. I naše druhá úzkokolejná železnice, z Osoblahy do Třemešné ve Slezsku, se těší stále většímu zájmu turistů, i když měla už několikrát namále. Úzkorozchodná trať je zároveň technickou památkou. Osoblahou protéká řeka stejného jména, která se vlévá do polské řeky Prudník protékající napříč Osoblažským výběžkem. Osoblažsko patří k ptačím rájům, žije zde velké množství ptačích druhů.

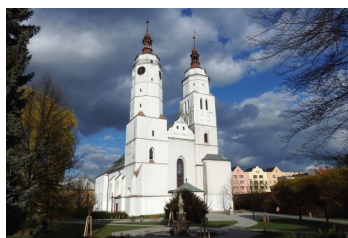
Úzkorozchodná trať Třemešná - Osoblahy; zdroj: wikipedia.org

Město Albrechtice - Secesní vila rodiny Brunnerových
Zdroj: zpravy.aktualne.cz

Naši další zastávkou je Město Albrechtice. První zmínka o obci pochází z roku 1377, roku 1824 se stala součástí panství Hošťálkovy, status města obdržela roku 1492. Rodákem byl novinář a spisovatel František Gel – vlastním jménem Feigl (1901–1972). Roku 1825 byl postaven empírový zámek, dnes přestavěný na byty. Označení – zámček – se používá pro secesní vilu rodiny Brunnerových z počátku 20. století. Barokní kostel Navštívení Panny Marie má velmi hodnotný interiéru. Do jeho stavby byla zahrnuta věž z goticko-renesančního předchůdce. Velmi pěkná je architektura západního průčelí, které je v ose opticky protaženo věží zakončenou lucernou. Ve městě dále najdeme barokní sloup Anny Samotřetí, empírově přestavěný dům č. p. 21 na náměstí. V Krnovské ulici se dochovala historická budova pivovaru s typickou pseudogotickou věží, výroba piva byla ukončena v roce 1932. Město Albrechtice má pohádkově krásné okolí, které vyhledávají fotografové, malíři, básníci, spisovatelé, turisté všeho druhu a každý kdo chce v kráse nechat spočinout své duši.

Další kroky nás zavedou do Krnova, který je poprvé zmiňován roku 1221, na město byl povýšen v roce 1279 a roku 1377 se stal sídlem krnovského knížectví. Zásadní význam pro život města měla sedmiletá prusko-rakouská válka, při které přišlo Rakousko o část Slezska, a Krnov se od roku 1742 stal pohraničním městem. Světového věhlasu dosáhl Krnov výrobou královských hudebních nástrojů varhan. V historicky cenném jádru najdeme zbytky hradeb, trojlodní gotický kostel sv. Martina, jenž je nápadný 67 metrů vysokými věžemi, které nejsou stejné. Jedna totiž bývala součástí opevnění jako hláska. Hlavní oltářní obraz namaloval famózní J. F. Greipel. Ke kostelu patří mariánský sloup z roku 1764. Také si prohlédneme novorenesanční radnici s věží vysokou 52 metrů. Barokní klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie s gotickou kaplí, gotický kostel sv. Ducha postavený již za Přemyslovců – dnes koncertní síň. Hřbitovní kostel sv. Kříže. Opevněný zámek s kruhovými baštami byl postaven Hohenzollerny ve stylu severské renesance. Židovská synagoga je přístupná v sobotu od 14 do 15 hodin v období sezony. Ve městě je památník Petra Bezruče a socha Bedřicha Smetany od Vincence Havla. Nad městem se tyčí poutní vrch Cvilín s kostelem Panny Marie Sedmibolestné a rozhledna, ze které je nádherný výhled do okolí Krnova a Polska.

Krnov - trojlodní gotický kostel sv. Martina, zdroj: megapixel.cz

Pokračování v příštím čísle Sebranických novin.

Josef Trojtl z Lubné

Milý příteli,

do nového vegetačního období Vám přeji hodně zdaru při pěstování čehokoliv, to znamená pokojových rostlin, venkovních květin, zeleniny, ovocných stromů a keřů i okrasných stromů a keřů. Ať Vám rostliny dělají radost a do Vaší duše vnášejí harmonii a mír. Pěstování zdar a viru zmar!

Josef Trojtl z Lubné

K tomuto přání ze srdce se přidáváme i my, které noviny tvoříme, dáváme do souladu Vaše i naše příspěvky. Budeme rádi, když naše společné noviny (naš vlastní komunikační kanál) budeme tvořit společně. Vaše příspěvky zasílejte na: obec@sebranice.cz.

Lenka, Božena, Iva, Gabriela

Pokračujeme dalším čtyřlístkem nádherných irisů šlechtitele Pavla Nejedlo. Opět si rozšíříme kosatcové názvosloví o neglektu, což je kombinace dvou tónů modré nebo fialové barvy.

Crew dragon (Posádka drak) – nádherná neglekt, dóm je jemně šeríkově modrý – uzavřený a nařasený, faly jsou temně purpurově modré s jemně světle lemovanými, velmi zřasenými okraji, kartáčky jsou rumělkově červené. Velmi líbivá, pozdně kvetoucí odrůda. Paráda.

Dusky violet (Temně fialová) – opět krásná neglekt – uzavřený a navlněný dóm je jemně světle fialový, faly jsou tmavě fialové se zřasenými, šeríkově levandulovými okraji, kartáčky jsou pálenně oranžové s bílým mramorováním okolo nich. Kvete později, v kvetení nepolevuje ani po 3 týdnech. Jedná se o nejzdravější rostoucí odrůdu na našich i obecních pozemcích. Fantazie.

Indigo batik (Indigová batika) – ačkoli na záhoně se dóm jeví jako čistě bílý, tak digitální technika ukázala i modré bublinové okraje a růžovou základnu. Faly jsou maceškově až indigově modré s bílým batikováním pod ohnivě červenými kartáčky, jemně navlněné okraje jsou 5 mm levandulově modré s tmavší konturou – to jsou ty základní kameny pro jejich rozšíření šlechtěním na dvojité až trojitě lemované okraje. A takové sorty budou již brzo uvedeny. Indigo batik patří do skupiny super moderních kosatců. Pane Nejedlo, gratulujeme.

Gipsy flames (Cikánské plameny) – nařasený a pevný dóm je losově růžový. Faly mají světle lososově oranžový základ se slézově fialovými okraji s tmavším vnitřním lemováním, kartáčky jsou ohnivě červené. Velmi pěkná zvládnutá forma květů. Nádherný iris.

Pozn. redakce: Crew dragon je kosmická loď Elona Muska, která dopravuje kosmonauty k Mezinárodní vesmírné stanici (ISS).

Crew dragon

Dusky violet

Indigo batik

Gipsy flames
Zdroj: Lukon Bulbs 4x

Jan Amos Komenský – Via Lucis (Cesta světla)

KAPITOLA VI. NADĚJE NA OBECNÉ SVĚTLO PŘED KONCEM SVĚTA JE NEPOCHYBNÁ

Ať pozorujeme boží nebo lidskou přirozenost a skutky, jak jsou dosud spatřovány ve svém postupu, ať sledujeme i předpovědi boží o posledním stavu světa před vstupem do věčnosti, všechno nám přikazuje doufat ve věci větší a lepší věcí minulých.

2. Předně totiž stavba a správa samotného světa je velmi podobná divadelní hře, ba dokonce je hrou, kterou na zemi hraje moudrost boží se syny lidskými (Přísl. 8). Hře však nic není více vlastního než že diváky, kteří na počátku málo rozumějí, kam děj směřuje po podivných zmatcích a zápletkách nakonec zavede tam, že když se hra chýlí ke konci, všechno dřívější a přítomné, i to, co bylo ponecháno na závěr, více a více se odhaluje pochopení všech diváků. Herec si teprve tehdy získá potlesk, jestliže všem se stane jasným, že všechny zápletky došly k veselému konci. Zdalipak se sluší očekávat od nebeského umělce něco menšího?

3. Za druhé všechnen věk světa, zobrazující věk jednoho člověka, musí konečně přece stanout na nějakém nejvyšším stupni. Jako totiž první utváření člověka začíná údy, jako svým počátkem, potom smysly nalézají předměty, na něž by se upíraly, dále rozum zkoumá příčiny věcí, a z toho nakonec pochází čistější porozumění věcem, nejčistší pak v samotném stáří, tak také jistě bude údělem světa, jenž prošel nejprve vývojem řemeslným, pak smyslovým, a potom rozumovým, a dosti se až dosud v těchto stránkách zdokonalil aby se někdy povzněl k čistší a abstraktní moudrosti. Aby to jasně vysvitlo, ukažme si to plněji.

4. V prvním věku světa kvetla zaměstnání potřebná k životu, rolnictví, pastýřství, krejčovství, stavitelství atd., protože člověk vyhnaný z ráje musel hledat ochranu proti nahotě, hladu a nepohodě. Když se zvětšil počet lidí, ale bydlili porůznu v rodinách, dolehla na ně péče o hospodářské záležitosti. Po potopě za Nimroda začala politika a brzy nato umění válečné, asi za časů Abrahamových. Pak za Mojžíše vyvstal věk písmá, jež se rozšířilo od Egyptanů k Foiničanům, Chaldejům a Peršanům a znamenitě rozkvetlo. Avšak magové svá tajemství střežili téměř v tajnosti, nezjevovali je obecnému lidu. U Řeků se konečně začalo stávat veřejným, protože ve veřejných školách se vyučovalo písemnictví a filosofie. Když pak za válek Alexandra Velikého vzaly vědecké snahy skoro úplně za své, počala se u Římanů pěstovat nejprve výmluvnost a po ní filosofie.

5. Potom kázání evangelia přivedlo na svět náboženskou horlivost a vyvolalo nesmírné spory (neboť byl dán Kristus na znamení, kterému by se odporovalo, Luk. 2), ze kterých vzešly v církvi i mimo ni roztržky, sekty, kacířství a nová náboženství. Následoval věk barbarství, trvající několik století. Ale po vyvrácení Cařihradu zažehlo několik jisker z knihoven v Itálii, Francii, Německu a v jiných zemích evropských světlo nejprve čistších jazyků, pak filosofie a konečně i náboženství, ne však bez odporu tmy a ostré srážky a zase s rozmanitým rozštěpením na sekty.

6. Při tomto boji se každý snaží svědectvím minulosti dokázat, že pravda je na jeho straně. K tomu účelu se hledalo všechno, co bylo kde možno nalézt (vydatnou pomocí k tomu byl v té době vynalezený knihtisk). Tak bylo úspěšně objeveno ze všech starožitných památek, ze samotných pokladů slova božího i z dílny lidského přemýšlení mnoho věcí, které znamenitě prokrestily cestu nějakému obecnému světlu, ba někteří se dokonce domnívají, že je to již ono nejvyšší světlo. Protože se však zároveň mnohé, když různí lidé různě to používali, porušilo a pokrývalo a různice se nezmírnily, ale rozmnožily, musí nutně být ještě jiný vyšší stupeň, na němž by konečně sama čistá, jasně objevená pravda, ukazující všem tutéž svou podobu, skoncovala s nejistotou a spory.

7. Zdá se, že toto po stupních jdoucí rozmnožování světla předem ukázal Bůh již při samém stvoření světla. Stvořil je sice hned prvního dne, ale v jakési nespokojené hmotě. Čtvrtý den, uprostřed svého díla, je rozvedl v několik koulí, větších i menších, a rozmístil je v určité vzájemné vzdálenosti po obloze. Teprve poslední den vytvořil světlo rozumové, lidského ducha, který je nazýván svítilnou boží (Přísl. 20, 27). A stvoření ostatních věcí je ličeno tak, že se postupovalo od nejmenších přes větší k největším, od nižších přes vyšší k nejvyšším, od dobrých přes lepší k nejlepším. Odtud onen boží dovětek, šestkrát opakovaný: A uviděl Bůh, co učinil, a hle, bylo to dobré! Nakonec jako vyvrcholení bylo řečeno, že bylo velmi dobré, co učinil (1. Mojž. 1, 31). Vždyť svrchovaně dobrý Bůh si může odpočinout jen při svrchovaně dobrém dokončení věcí. Máme se tedy bát, že při správě toho, co stvořil, nebude si Bůh podoben? Rozhodně nerozumějí postupu božích skutků ti, kdo pod koncem světa si nic jiného nepředstavují, než nejhorší kal, zmatek, tmu a všelijaké smutné věci, a očekávají tu a předpovídají, jakoby Bůh byl vskutku podoběn lidem, kteří nejprve podávají dobré víno, potom horší, a jakoby raději neuchovali dokonale věci na konec, aby jeho moudrost měla vždy odkud brát nové rozmnožení obdivu a dobrota rozmnožení chvály.

8. Ale může se mi namítnout, že je tu Danielovo proroctví o čtyřech monarchiích, první zlaté, druhé stříbrné, třetí měděné a konečně čtvrté železné a hliněné. Odpovídám: Proč se však nečtou

také následující slova o obecné říši, která bude Kristovou, až onen kámen z hory rozdrtí tyrany, kteří naplnili svět násilností? (Dan 2, 44, 45.) A království i moc a důstojnost královská pod veškerým nebem bude dána lidem vznešených svatých (Dan. 7, 17), až Kristus bude kralovat ne jako dosud uprostřed svých nepřátel nýbrž tak, že nepřátelé mu budou sloužit za podnož jeho nohou (Žal. 110, 2. Žid. lo, 23. Kor. 15, 25, 26). Avšak předpovědi brzy uvidíme.

9. Povaha syntetické metody (jíž Bůh užívá ve všech svých skutcích) slibuje poslední stupeň světla všestranně dokonalý. Jeho metoda má však takovou povahu, že všechno částečné se spojuje v nějaký souhrn a menší souhrny v souhrn větší a konečně všechny souhrny v souhrn souhrnů. Když tedy dobrodiní boží a vynálezy lidské, ačkoli se porůznu náhodně vyskytují a vznikají, vzrostly přece v hromadu, proč bychom nedoufali ve vrchol celé hromady Zvláště když sebraná pozorování o této věci tvoří poučku. A souhrn podobných pouček tvoří umění nebo vědu nebo zkušenost. A konečně tvoří-li soubor umění a věd soustavu (filosofie, teologie atd.), proč by konečně nebylo možné doufat v soustavu soustav, tj. v nějaké umění všech umění, vědu věd, zkušenost zkušeností, světlo světél?

10. Doufat v to nám vskutku prikazuje ona touha učit se a vědět, zaměstnávající i mysl lidské, usilující přirozeným proudem vždy výše, dožadující se vášnivě něčeho většího než je všechno to, co již má. To se ukazuje jak v každém člověku, živém obrazu vševedoucího Boha, tak zejména zjevně to vystupuje jak u spisovatelů tak u čtenářů nových knih. Což oni, když píšou pro veřejnost (mluvíme o těch, kteří píšou, ne kteří opisují, jsouce neschopni užitečné práce) veřejně na své svědomí nevyznávají, že to, co již existuje, nestačí, a že je nutno všemožně hledat něco výhodnějšího? Proto totiž i sami po jiných (někdy i sami po sobě často s velkým svým nepohodlím a velkou únavou ducha) píšou, poněvadž ta nebo ona věc ještě nebyla zpracována nebo ještě ne dosti vhodně; avšak buď tuší nebo aspoň mají naději, že se může zpracovat lépe nebo správněji nebo snáze, tak či onak, a proto se o to pokoušejí a podávají to k posouzení jiným. Rovněž ti, kteří dychtí po nových knihách, odhalují vnitřní poznání nějaké mezery, kterou by rádi vyplnili. Neboť kdyby se domnívali, že je již všechno v pořádku, jistě by se s tím spokojili a nepůsobili by si novou námahu a práci nové obtíže.

11. Hledá tedy svět a hledáním vyznává, že touží po plnější cestě plného světla. Jestliže tato touha je našemu srdci vstřípena bez naděje na splnění, bude třeba ztlumit tento výrok: Bůh a příroda nedělají nic nadarmo. A jestliže je nezahladitelný, pak touha nebyla nám dána nadarmo a je splnitelná.

Zdroj: vialucis.cz

Pokračování v příštím čísle Sebranických novin

Velikonoční úvodník

Tento úvodník je jakousi reminiscencí na emeritního papeže Benedikta, muže živé víry a vroucí modlitby. Ve světě, ve kterém se mnozí předhánějí, aby získali obdiv druhých a svou obratností i lstivostí a arogancí dávají jiným pocítit svou moc, hlas tohoto „tichého proroka“ téměř zaniká. Nemůže však nikdy vymizet pravda, kterou emeritní papež, přes všechnu lidskou křehkost vyznává, a o ní v upřímnosti svého srdce mluví:

O Velikonočních prožíváme - mimo jiné - největší tajemství lidského života: člověk (Adam = ze země vzatý), který se odvrátil od Boha, svého Stvořitele, se znovu vrací ke svému Tvůrci. Je to možné díky novému „Adamovi“ Ježíši Nazaretskému, který „nepěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka... ponižil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“ (srov. Flp 2,7-8).

Není těžké zjistit, že celý život Ježíše Krista i jeho poslání, je pro nás darem. Vždyť během dvou tisíciletí se zástupy mužů a žen nechávaly přitáhnout tímto tajemstvím a následovaly jej, aby jako on a s jeho pomocí daly svůj vlastní život jako dar ostatním. (Benedikt XVI.)

Díky oběti těchto lidí svět doposud trvá. Dějiny lidstva totiž nebudují lidé silných paží a vznosných myšlenek. Dějiny lidstva patří lidem sepnatých rukou. Dnešní svět se Bohu i modlitbě vysmívá. Nevěří v sílu modlitby, stejně jako nevěří Bohu. Přitom ke své zachráně nutně potřebuje obojí: Boha i modlitbu.

Člověk opravdové víry může nabídnout obojí: Boha, s nímž se setkává ve společenství a v životě církve, i svou modlitbu, díky které pocituje zodpovědnost za svět, v němž žije.

Přejí nám všem, abychom se stále víc a víc stávali lidmi velikonoční víry. To znamená lidmi, kteří i prožité utrpení, či zklamání umí využít ve vítězství dobra a lásky.

Ladislav Kozubík

Vážení čtenáři Sebranických novin, po osm let jsme se pravidelně s ženami scházely v únoru nebo březnu v našem domě a společně drali peří. Některé si přišly zavzpomínat na činnost, která byla samozřejmostí v každém domě, mladší přišly okoukat a vyzkoušet, co to obnáší, ale hlavně jsme si pěkně popovídaly a za tu dobu jsme i na peřinu sedraly.

Nyní se scházet nemůžeme, a proto jsem oslovila širokou veřejnost, zda by zájemci zodpověděli na několik otázek, které souvisí s chovem hus a dráním peří. Měla by vzniknout brožurka, která mapuje pracovní postupy, zvyky při této činnosti, názvosloví a vzpomínky. Odpovědi na otázky docházejí z různých koutů naší vlasti. Pokud se chcete také přidat se svými vzpomínkami, budu velmi ráda. Stačí, když odpovíte třeba jen na jednu otázku a to, **jakou vzpomínku, zážitek, příhodu si vybavíte v souvislosti s dráním peří nebo chovem hus?**

Odpovědi mi můžete vkládat do poštovní schránky u domu či mi zavolat na telefon 604590474, zastavím se k vám domů. Prosím o uvedení jména, období a místa, kde se vše odehrálo.

Lenka Kmošková, Spolek archaických nadšenců

Chtěla bych vám předložit jeden vyplněný dotazník za všechny. Je od paní Boženy Kučerové ze Sebranic, tak jak ho sepsala v únoru letošního roku.

1. Kdy se dralo-od kdy do kdy (měsíce, hodiny)?

Peří se dralo většinou v lednu a únoru od 13 hod. do 17 hod.

2. Kde byly husy ustájeny, jak často se podškubávaly, jakým způsobem, používala se nějaká pomůcka k podškubání?

Na noc se husy zavíraly do chlívku a ráno se pouštěly na zahradu do posady, kde se pásly nebo děti husy vyháněly na pastvu za humna na travu nebo po žních na strnisko, kde sezobávaly napadané klasy. Když housata dorostla a začala ztrácet peří, tak je babička a děti zaháněly do potoka, kde je několikrát prohnaly vodou, aby se vykoupaly, a po oschnutí peří se podškubávaly. Husa se držela na klíně hlavou a zády dolů, levou rukou se držely obě nohy a pravou se jemně trhaly špetičky peří. Podškubávalo se dvakrát. Někdy se jim ještě bral jenom chmurek, velmi jemná peříčka, která se nemusela ani drát, neměla téměř žádnou pápěrku. Z chmorku peřina byla velmi lehká, teplá, velmi ceněná. Dále se oškubávaly husy již zabité, před namočením do vařící vody.

3. Jak se uchovává podškubané peří?

Podškubané peří se dávalo na uschnutí do toků, což je velké kulaté síto ohraničené dřevěným lubem. Po uschnutí se peří ukládalo do papírových pytlů, kde čekalo na sedrání. Již sedrané se dávalo do starších sypek a zavázané se věšelo na bidlo v podkroví nebo na komoře.

4. Co s křídly, krví, jak se zpracovávají ostatní části husy - játra, krev,...?

Zabitým husám se uřezávala konečná část křídla jménem kosinka, která sloužila jako výborný smetáček. Pro trvanlivost se krvavý kloub kostinky vyvalil v popelu. Z části křídla od těla se vytrhávala velká brka, z kterých se pletly peroutky (mašlovačky), používané v kuchyni pro potírání tukem nebo vajíčkem. Před zabíjením se huse jemně otrhal vrch hlavy od peříček, aby při zabíjení nenapadala do krve. Krev se chytala do talíře a nechala se ztuhnout. Pokrájená se usmažila na cibulce a zalitá vejci, osolená a dosmažená, byla velmi dobrá. Aby se zabitým husám lépe otrhávalo peří, tak se žehlily, napařovaly přes mokré plátno. Žehličky se používaly s vyměnitelnou železnou vložkou, která se stále nahřívala na kamnech. Po oškubání se ještě husa máčela ve vařící vodě, aby se ještě obrala od chmýří a pysků trčících z kůže. Při kuchání husy se nejprve ořezala kůže v podbřišku a s vyloupeným sádlem se pokrájela na čtverečky a usmažila na sádlo, které bylo žluťoučké. Chleba s ním mazaný a se solí a česnekem sypaný, byl jemnější než

se sádlem vepřovým. Pečené maso se solí, kmínem a cibulí, k tomu houskový knedlík a zelí, bylo svátečním, a hlavně posvícenským obědem. Kusy křídel, žeber, krku a drobů se dávaly vařit s cibulí a česnekem na polévku, která zahuštěná brambory a mrkví byla tou nejdobřejší bramboračkou. K takto uvařenému masu se ještě dávala rajská omáčka. Ke slavnostním příležitostem se pekly husy v celku velmi pomalu v peci na chleba. Byly jen vykuchané, vevnitř prosolené s kmínem, po upečení byly zlaté, křehoučké jako dort. Pro nás jako děti byly z husy vykrmené slejškami asi nejdobřejší játra, velká a tučná, usmažená na cibulce. Možná jsme je proto tak milovaly, že jsme je měly málokdy. Játra museli rodiče prodávat na povinné dodávky i s jinými produkty předepsanými státem. Když nás poslali játra prodat, bylo nám to vždy moc líto. Také jsme musely nosit na prodej vyškvařené vepřové sádlo a stlučené maso. Doma se s tím potom muselo, aby se dodávka splnila, hodně šetřit.

Foto: L. Kmošková 3x

5. Jak probíhal chov hus, např. pastva, čím se husy dokrmovaly, kdo se o ně staral?

O chov hus se většinou staraly hospodyně. Pokud byly babičky ještě schopné, tak se staraly ony a děti jim pomáhaly. Rodiče chovali plemeno husy bílé, měla pěkné bílé peří. Na podzim se k přezimování a k chovu většinou ponechaly dvě husy a 1 houser. K jaru husa snesla asi 8 velkých vajec, na kterých seděla v košíčku se senem a 4 týdny je zahřívala. Stále se jí do misek doplňovalo zrní a čerstvá voda. Malá narozená housátka potřebovala teplo, a tak často bývala v ohrádce v kuchyni. Nejprve je děti krmily vařenými pokrájenými slepičími vajíčky s nasekanými mladými kopřivami a vodou. Denně se musela ohrádka čistit, vymetat a dávat čisté piliny. Až v ohrádce na venku na dvoře, se do kopřiv dávaly vařené brambory, namíchané se šrotem z obilí. Začaly se vyhánět na pastvu na travu do ohrady, nebo je pásly děti na strnisku. Na začátku podzimu se začaly husy určené k zabíjení krmít slejškami, aby ztuhněly. Babička na velkém vále smíchala šrot, spařila ho horkou vodou, nadělala bochánky, které postupně rozvážela na válečky a nakrájela na malé kousky. Z těch jsme vyvalovaly malé šištičky, které se dávaly uschnout na lísky. Suché a těsně před krmením, každá namočená ve vodě, byla babičkou ládována otevřeným zobákem huse do jícnu, kde byla ještě posouvána. Mezi tím husa ráda popíjela vodu.

6. Jak draní probíhá, do čeho se dává sedrané peří, pápěrky?

Nesedrané peří se z papírového pytle postupně dávalo doprostřed stolu, kolem kterého seděly dračky a ty pírko po pírkou odebíraly, jednou rukou držely pírkou za špičku a druhou rukou každou stranu pírkou odtrhly neboli odraly od tvrdého prostředku, to je pírkou (pápěrka). Ta se shrnovala jako odpad na zem a sedrané peří si každá nechávala na kupce před sebou. Kdo si chtěl protáhnout záda, a ta při tom dosti bolela, šel hromádky posbírat do staršího sytku, v kterém se peří ukládalo.

7. Co dostanou dračky k jídlu, pití?

Dračky přicházely většinou po obědě, pak se jim podávala káva nebo čaj. Dříve to bývala káva melťová. Maminka k ní měla vždy upečenou dobrou buchtu s různými náplněmi nebo bábovku. Po skončení draní, asi v 17 hodin, to byla již v zimě tma, dostávaly dračky svačinu. Většinou nějakou uzeninu s chlebem, někdy domácím a někdy kupovaným. Na zapití zase čaj, možná i někdy trochu vylepšený rumem, vždyť venku mrzlo, jen praštilo.

Vzpomínky na Draní peří

8. Co se povídalo, zpívalo, jsou nějaké lidové říkačky, modlitby před dráním, aby se práce dařila?

Každé draní peří mělo velké kouzlo, ale v každé generaci bylo trochu jiné tak, jak se měnila doba a i lidé v ní a jak se měnilo složení lidí ochotných peří drát.

První draní si pamatuji z počátku padesátých let minulého století u rodičů v Horním Ujezdu u Litomyšle. Tehdy ještě bylo soukromé zemědělství, v zimních měsících měli hospodáři i hospodyně trochu více času, a tak se mohli i ve dne scházet. Hospodářská zvířata pokrmili hlavně ráno a večer. Sousedy jsme oslovovali tetičko a strýčku, a tak tetičky při draní seděly u stolu, draly peří, povídaly si většinou o vaření. Vím, s jakou náplní pekly nadivajnu / bublaninu/, některá sladkou s různým ovocem a některá slanou se špekem, uzeným masem a sypnou šnitlíkem /pažitkou/ i hodně jiných dobrot, většinou všechny ženy byly výborné kuchařky. Maminka uměla péct dobré a pěkné dorty, pamatuji si na její dortový pařez, který byl u ní žádaný. Když některá tetička pro nemoc nemohla na draní přijít, tak ji psaly veršované a vtipné pozdravy, které jsme my doručovaly.

Stryčkové seděli na lavici u kamen a vyprávěli různé historky, prý úplně pravdivé. My jako děti jsme poslouchaly, ani nedutaly. Tehdy se ještě všechna doprava prováděla vozy taženými koňmi i všechny stavební materiál se dovážel na vozech-bedňácích. Z těchto cest měli strýčkové hodně zážitků. Kámen dováželi z Proseče, museli projet přes budislavské lesy, které prý byly plné loupežníků a vozy přepadali hlavně dole na mostě. Po tolika letech je toto místo pro mě tajuplné a při přejíždění mostu si na loupežníky vždy vzpomenu. Těch strašidel, co tehdy chodilo, na vesnici v každé osadě byla hospůdka, strýčkové se tam dosti často pozdrželi, a to potom bylo vidět strašidla za každým rohem. Divkám tenkrát chlapi stavěli máje, byly to ozdobené brázky pentlemi a věncem. Navzájem si chlapi prováděli loupení májí a zážitků z toho měli hodně. Pozorně jsme naslouchali ale i věci vážnější. Byla to doba, kdy už začínalo přesvědčování hospodářů ke vstupu do zemědělských družstev, ti se ovšem bránili, chtěli si hospodařit sami na svých polích. Byl na ně provášen nátlak vysokými dárkami. Byla to také doba měnové reformy, nemohly jsme jako děti pochopit, že z korunek, které jsme si po troškách našetřily, nám po vydělení 5, nebo 50 nezbylo skoro nic. Ve škole i první dci jsme museli běhat s maskami do sklepa do krytu, protože prý hrozil nálet. Opravdový nálet ale tehdy byl chroustů. Chodily jsme do školy s kyblema /kbelíky/, místo učení je sbíraly a spařovaly ve škole vařící vodou. Tak hodně tehdy byli chrousti přemnoženi.

Další generace dětí sedmdesátých let 20. století, draní peří opět milovala. Často se již ale nedralo. Hus se chovalo méně a nebyly vhodné prostory pro draní. V hodně domácnostech byly již koberce, do kterých by se peří nachytalo. V Sebranicích u Litomyšle, kde bydlíme, se již mnoho hus nechovalo. Tehdy nám známí nabídli nedrané peří, ještě jedna peřina by se nám hodila, a tak jsme drát začali. Pro mě jako pro hostitelku to byla dosti velká starost. Byla jsem ve družstvu celodenně zaměstnaná, což byla „výhoda“ socialistického zemědělství, kdy se mohlo plně pracovat celý rok. V poledne jsem běžela místo oběda otevřít dům babičkám od sousedů, pohostit je od večera upečenou buchtou a kávou, nechat je tam samotné drát a běžet zpět do práce. Po příchodu z práce jsem jim připravovala svačinu. Při draní peří by děti raději do školy ani nechodily a každou nemoc v té době velice přivítaly, chtěly naslouchat vyprávění babiček, nevím, co vše jim navyprávěly, o loupežnících to asi nebylo, ale děti to přesto velmi zajímalo.

Se třetí generací jsem drala peří u dcery, která chtěla nové peřiny pro očekávaná vnoučata. Bylo to v r. 2015 a 2016. Peří se dralo o víkend v sobotu a v neděli, šla se celá rodina, přijeli jejich přátelé ve stylovém oblečení. Dralo se ve verandě, v krbu příjemně praskal oheň. Drali všichni, ženy, muži i děti, které byly velice šikovné. Bylo veselo, vyprávěly se různé příběhy, jen zpívat se nemohlo, protože by se peří rozfoukalo. Buchty, káva a uzené chutnalo stejně jako před 70 lety a děti byly opět stejně spokojené. Způsob draní, v době chytrých telefonů a robotů je stále stejný, ručně pírkou po pírkou, i kouzlo vyprávění a naslouchání zůstalo.

Vzpomínky na Draní peří

9. Jak si dračky mezi sebou domlouvaly draní?

Za našeho dětství v padesátých letech 20. století jsme chodily zvát dračky na první draní my děti se žádostí, „Tetičko a strejčku, naši vás pozdravují a prosí vás, jestli by jste mohly k nám přijít drát peří“. Dále se domlouvaly již při draní. Stejně to bylo při zvaní na výpomoc na polní práce.

10. Kdo dral-ženy, muži, dívky, starší...?

Při draní v padesátých letech 20. století draly ženy, dívky a babičky, muži seděli na lavici a vyprávěli. Při draní v 70. letech, draly jen babičky-důchodkyně, ostatní byli v zaměstnání. Při třetím draní v 21. století se dralo jen o víkend, drali všichni, byla to společenská beseda u stolu s peřím.

11. Kolik je z husy peří, kolik na polštář, peřinu, kolik měla mít dcera do výbavy?

Z husy v jednom roce je odhadem asi 30 dkg peří. Není to vždy stejné, též záleží na plemenu a stáří husy. Na polštář je potřeba asi 2 kg peří a na peřinu asi 4 až 5 kg peří. Potřebujeme tedy na to sedrat peří asi z 20 hus 2x podškrubaných a dobře krmených. Dívka měla mít do výbavy nové 2 peřiny a 4 velké polštáře, hoch 1 peřinu a 2 polštáře.

12. Kde se uchovávají peřiny, jakým povlečením se povlekaly peřiny (materiál, barva), jak dlouho povlečení vydrželo, co se s peřinami dělalo během roku?

Peřiny, které nebylo právě potřeba, se uskladovaly povlečené ve starším povlečení přehozené přes bidlo, nebo zastlané v nepotřebné posteli na komoře. Za našeho dětství bylo povlečení z plátna lněného s modrými, černými i jinými proužky. Do výbavy jsem už měla několik povlečení z plátna bavlněného, pěkného bílého damašku. Toto povlečení jsem si velice oblíbila a používám ho i obnovuji po celý život. Myslím, že vydrží 1 povlečení, při střídání s jiným, tak asi 1 generaci, 20 let.

13. Co se dělá z peří ještě další?

Velké peřiny se již nyní moc nešíjí, dělají se prošívané deky, nejraději prodloužené délky 2.20 m. Také velké polštáře se nahrazují menšími. Dělají se malé okrasné polštářky, peřové bundy a spacáky. Nádýchané peřinky do kočárků a postýlek jsou stále žádané.

14. Co se vám vybaví za vzpomínku, zážitek spojený s dráním peří?

Při vzpomínce na draní peří se mi vybaví moje babička, její vyprávění, jak zabloudila jednou o Vánocích. Nezapomněla nikdy při draní, ani na Štědrý den vyprávět, jak v zimě při velké chumelenici zabloudila, když přecházela kopec z Podlubníčku k Cikovu a dále chtěla do Mladočova do kostela, ale ztratila se. Když chumelenice trochu ustala, nevěděla, kde je. Byla zoufalá a zmrzlá, dobrodila se závějemí sněhu k nějakému domu, zatloukla na vrata a prosila o pomoc. Byla správně v Cikově, ale od humen, kde ještě nikdy nebyla. Vždy nám při tom přála, ať v životě v chumelenici nikdy nezabloudíme.

Na zelený čtvrtek upečte jidáše

Suroviny: 500 g hladké mouky, 70 g másla (nerozpuštěného, pokojové teploty), 2 žloutky, 300 ml smetany na vaření, 80 g cukru krupice, 25 g droždí, 4 g soli, špetka strouhaného muškátového květu, kůra ze 1/4 citronu

Na potření: 1 vejce, 2 lžice medu, 1 lžice másla

Postup:

1. Droždí a lžičku cukru rozmíchejte na kaši. Zalijte 100 ml vlažné smetany, přimíchejte lžici mouky a nechte chvíli vzejít kvásek.
2. Všechny ostatní suroviny odměřte do mísy. Máslo i žloutky by měly mít pokojovou teplotu, zbytek smetany použijte vlažný. Přilijte kvásek, promíchejte a zpracujte na hebké, vcelku nelepivé těsto.
3. Propracované těsto zformujte do koule, uložte do mísy a nechte zhruba hodinu kynout. Poté těsto vyklopte, prohněťte, vyžehňte z něj vzduch a rozdělte na 24 dílků. Z každého dílu vyválejte váleček dlouhý 20–25 cm a tenký jako malíček. Stočte do uzlíků a kladte na plech. Smotané uzlíky potřete vejcem rozšlehaným s 2 lžicemi vody a nechte ještě 20 minut trochu vykynout. Troubu zatím předehřejte na 190 stupňů. Vykynuté uzlíky znovu potřete vejcem a vložte do trouby. Pečte 15 minut, až podstatně nabydou, zezlátnou a zpevní. Med ohřejte, přidejte máslo nakrájené na kostičky a míchejte, dokud se nerozpustí. Vzniklou medovou omáčkou potřete upečené jidásky ihned po vyndání z trouby.

Zdroj: kucharkaprodceru.cz

Příroda okolo nás

V tomto vydání jsme se vydali na obecní pozemky. I na nich rostou krásné rostliny.

Smrk pichlavý (lat. *Picea pungens*) – kultivar glauka, lidově stříbrný smrk – obecní pozemek u hřbitova na Sebranicích

Hadinec obecný (lat. *Echium vulgare*) – krásná medonosná rostlina rostoucí nad obecními včelami na Sebranicích

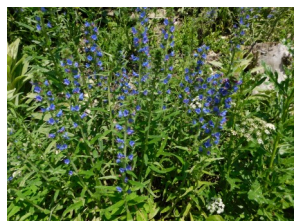
Růže šípková (lat. *Rosa canina*) – polní cesta na katastru Lubné

Úžasné Hortenzie a růže na záhoně u nemocnice v Poličce

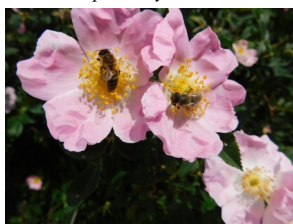
Josef Trojtl

Smrk pichlavý

Hadinec obecný

Růže šípková

Hortenzie a růže; foto: J. Trojtl 4x

Informace z Regionálního muzea vesnice

Regionální muzeum vesnice v Dolním Újezdě

Vážení návštěvníci Regionálního muzea vesnice v Dolním Újezdě, muzea, galerie a ostatní památky zůstávají nařízením vlády i nadále **UZAVŘENÁ**, vypadá to, že ještě nějakou dobu zůstanou.

Uzavření muzea jsme využili na stavební úpravy, opravy exponátů apod.

Na našich webových stránkách naleznete články, foto z proběhlých výstav a přednášek, stránky jsme doplnili o sekci **Z historie obce Dolní Újezd**, kterou průběžně doplňujeme. Dokončujeme sekci **Představení obcí Mikroregionu Litomyšlsko – Desinka**.

Dále si na stránkách můžete přečíst **Zprávu o činnosti klubu za rok 2020**.

Web <https://www.muzeum-dolnijujezd.cz>

nebo

Facebook <https://www.facebook.com/muzeumDU>

webový portál DO MUZEA <https://www.do-muzea.cz>

Výbor klubu

Sebranické noviny, noviny obce Sebranice u Litomyšle, periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází 1x měsíčně. Vydává obec Sebranice, 569 62, Sebranice u Litomyšle, IČ 00277339, tel. 461 745 133, obec@sebranice.cz, www.sebranice.cz. Na vydání se podílely Lenka Karalová, Iva Jílková, Jana Svobodová. Grafická úprava: Iva Jílková. Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce. Povoleno Ministerstvem kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 12052. Náklad 450 výtisků. Bezplatné. Neprošlo redakční jazykovou úpravou. **Uzávěrka příštího čísla 20. 4. 2021, vydání 3. 5. 2021.** Tisk AP tiskárna Osík.

Informace o odstávkách elektřiny

Společnost ČEZ Distribuce, a. s. ukončila vylepování plakátů o plánovaných odstávkách elektřiny.

JAK SE ZÁKAZNÍK O ODSTÁVCE V NAŠÍ OBCI DOZVÍ?

- individuálně e-mailem nebo SMS

- na internetových stránkách www.cezdistribuce.cz/odstavky

- na úřední desce, příp. dalšími způsoby v místě obvyklými (veřejný rozhlas, aplikace Česká obec, webové stránky obce)

JAK A KDE SE MUŽE ZÁKAZNÍK ZAREGISTROVAT, ABY DOSTÁVAL UPOZORNĚNÍ E-MAILEM NEBO SMS?

Zákazník bude potřebovat datum narození nebo IČO a EAN kód, který najde na vyúčtování za elektřinu. Pak už jen navštíví www.cezdistribuce.cz/sluzba, kde si zaregistruje, popř. zkontroluje kontaktní údaje pro zasílání upozornění, a je hotovo.

VÝHODY REGISTRACE PRO ZÁKAZNÍKA

- o plánované odstávce se dozví včas, i když se na dané adrese pravidelně nezdržuje

- bude neprodleně informován i o případném zrušení odstávky

- získá informace o předpokládané době obnovení dodávek při poruše Na webových stránkách obce Sebranice je umístěn banner, kde se budou zobrazovat informace o plánovaných odstávkách.

Běh pro hospic

První ročník

BĚHU PRO HOSPIC

Rozvíjející se Domácí hospic sv. Michaela jsme se rozhodli podpořit sportovní aktivitou, při níž chceme svou účastí i výkonem vyjádřit podporu a blízkost všem našim hospicovým pacientům, kteří se ve svém běhu života již blíží do cíle, i jejich pečujícími rodinám a blízkým.

Svou účastí v běhu podpoříte službu Domácího hospice sv. Michaela Oblastní charity Polička.

Těšíme se na hojnou účast a věříme, že i Vy s námi poběžíte srdcem - **pro dobrý pocit, pro dobrý výkon a především pro dobrou věc.**

Kdy: 1. 4. – 30. 4. 2021

Trasy: 2,6 km, 5 km, 10 km, 21 km, 42 km

Trasy přesně stanovené – mapy na webu

Startovné: 100 Kč/ za jednotlivce/ trať
200 Kč/ rodina / trať

Všechny informace na www.policka.charita.cz

Rozpis služeb zubní pohotovosti

Rozpis služeb zubní pohotovosti (soboty, neděle, svátky) Duben, květen 2021

2. 4.	MDDr. V. Martinec,	Litomyšl,	461 615 402
3.–4. 4.	MUDr. Z. Králová,	Litomyšl,	461 100 497
5. 4.	MUDr. T. Cacek,	Trstěnice 184,	461 634 157
10.–11. 4.	MDDr. I. Elčnerová,	Polička,	733 152 435
17.–18. 4.	MUDr., MBA E. Feltlová,	Bystré,	606 182 715
24.–25. 4.	MUDr. S. Adamec,	Polička,	461 725 987
1.–2. 5.	MDDr. M. Kašpar,	Polička,	775 724 524